

KAS SA TEAD, KUIDAS PRÜGI SÕRTEERIDA?

KUI KAHTLED, VAATA ÕPILASTE TÖID
JA LEIAD LAHENDUSE

KLIIMAMINISTEERIUM

TOETAB

Paber ja kartong

“Vürtsikas juustupuu”

Teose mõte ja sõnum

Meie teos sümboliseerib tarbimise ja looduse vastuolu. Kasutades toidupakendite jääke, lõime „vürtsika juustupuu“, mis on visuaalselt petlik – kaugelt võib see tunduda looduslikuna, kuid lähemalt vaadates paljastab see meie tööstusliku toitumisharjumuse.

Miks tegeleda? Me elame mugavusajastul, kus iga toidukord jätab endast maha hulga prügi. Meie eesmärk on panna vaataja mõtlema sellele, et prügi ei ole mitte lihtsalt „ära visatav kraam“, vaid meie igapäevaste valikute füüsiline jälg.

Kuidas jõudsime lahenduseni? Otsisime viisi, kuidas muuta igav kartongpaber millekski elavaks. Mõistsime, et toidupakenditel on sageli kujutatud ahvatlevaid pilte - otsustasime need lõigata ja „istutada“ uude, kunstilisse keskkonda.

Mis inspireeris? Inspiratsiooniks oli soov näidata, et ringmajandus ei tähenda vaid prügi sorteerimist prügikasti, vaid ka võimalust näha materjalides ressursi ja potentsiaali uueks kunstiks.

Kunstnike kommentaarid

„Meie sõnum on lihtne: tahame, et inimesed näeksid prügi taha. Enne kui viskate pakendi ära, mõelge, kas sellest võib saada midagi ilusat või kas on võimalik valida toodet, millel on vähem pakendit. Iga paberitükk, mida me ei viska loodusesse, vaid sorteerime õigesti, on samm puhtama ja teadlikuma maailma poole.“

Mida tohib sorteerida? Sellesse liiki tohib panna puhta ja kuiva paberi ning kartongi, mis on vaba toidu- või keemiajääkidest.

Näited:

- Pappkastid ja -karbid: (Nt toidupakendid, millest on toidujäägid eemaldatud, kingakarbid, postipakendid).
- Paber: (Nt ajakirjad, ajalehed, reklaamlehed, vihikud, kontoripaber, raamatud).
- Paberpakendid: (Nt paberist toidukotid, kartongist munakarbid).

Tähtis märkus: Kui toidupakend on seestpoolt tugevalt määrdunud rasva, toiduõli või toidujääkidega (nagu tihti juhtub krõbedate snäkkide puhul), tuleks see panna segaolmejäätmete hulka, kuna määrdunud paber ei sobi paberi taaskasutusse. Kui aga pakend on puhas, on see ideaalne paberikonteinerisse!

Biojäätmed

“Lilleke mullas” 2026

Teose mõtte ja sõnumi selgitus

Loodus võtab tagasi selle, mis on looduslik. Lille kujund mullas sümboliseerib ringlust, see mis kasvab maast, peaks ka maasse tagasi minema.

Paljud inimesed ei mõtle sellele, et banaanikoor või teekott on tegelikult väärtuslik ressurss, mitte lihtsalt prügi. Kui biolagunevad jäätmed lähevad segaprügisse, läheb see energia ja toitaineid kaotsi.

Mõtlesime, kuidas näidata biolagunevust viisil, mis jääb meelde. Jõudsime ideeni teha kunst jäätmetest endast, et vaataja näeks päriselt, kui ilusad ja kasulikud need materjalid tegelikult on, mitte ei näeks neid kui mustust.

Meid inspireeris loodus ise - idee, et muld on elu alus. Lill on universaalne sümbol kasvamisele ja uuele algusele.

Kunstnike kommentaarid

Maaailmas tekib üha rohkem prügi ja igapäevased valikud loevad. Tahtsime näidata, et prügi ei pea olema halb asi, õiges kohas on see uue elu algus.

Biolaguneva prügi sorteerimiskasti tohib panna materjale, mis lagunevad looduses.

Näited:

- banaanikoored
- õunasüdamed
- mandariinikoored
- leib, sai
- kuivanud lõikelilled
- muld, nt lillepotist
- pabertaskurätikud, kätekuivatuspaber

Pandipakend

“Pandipakend”

Teose mõtte ja sõnumi selgitus

Meie töö mõte on näidata, et taara tagastamine ei ole ainult viis raha tagasi saada, vaid oluline tegevus looduse hoidmiseks. Paljud inimesed ei mõtle sellele, mis juhtub pudelite ja purkidega pärast kasutamist. Tegelikult saab taarat uuesti ümber töödelda ning sellest valmistada uusi pakendeid ja tooteid.

Selle teemaga tegelemine on vajalik, sest suur osa prügi tekib just ühekordsetest pakenditest. Kui taarat loodusesse visata või segaolmeprügisse panna, suureneb reostus ja raisatakse väärtuslikke materjale. Tahtsime oma tööga panna inimesi mõtlema, et isegi lihtne pudeli tagastamine aitab keskkonda hoida.

Inspiratsiooni saime igapäevaelust ja sellest, kui palju taarat inimesed iga päev kasutavad. Mõistsime, et väike tegevus võib suure hulga inimeste puhul muuta palju.

Kunstnike kommentaarid

Tahame vaatajale öelda, et iga tagastatud pudel või purk on samm puhtama keskkonna poole. Meie eesmärk on näidata, et looduse hoidmine ei pea olema keeruline — see algab lihtsatest harjumustest.

Soovime, et inimesed näeksid taarat mitte prügina, vaid materjalina, mida saab uuesti kasutada. Nii väheneb prügi hulk ja säästetakse loodust.

Pandipakendisse võib sorteerida pandimärgiga joogipakendid, mida saab tagastada taaraautomaati ümbertöötlemiseks ja korduskasutuseks, neid on nii plastist, klaasist kui alumiiniumist.

Näited:

- limonaadipudel
- veepudel
- mahlapudel
- klaasist karastusjoogipudel
- alumiiniumist karastusjoogipudel

Maa

Segaolmejäätmed

„Keskkonnasõbralik maakera“

Mõte on näidata, kui tähtis ja oluline on meie planeeti hoida ning ühiskonna tulevik on meie endi kätes, sest keegi teine ei tee seda meie eest ära.

Prügi sorteerimisega on vaja tegeleda, sest tänapäeval on järjest rohkem prügi sattunud loodusesse, millel on negatiivne mõju keskkonnale. Prügi sorteerimine võimaldaks igal inimesel looduse puhtusesse panustada. Inimestel võiks tekkida harjumus prügi sorteerida juba noorest eest ja sellepärast on koolis selle teema õpetamine lastele väga oluline. Meid inspireeris inimeste suur jalajälg maailmale ja tahtsime näidata meie vaatepunkti meie silmade läbi.

Lahenduse leidsime koos arutades ja lõpuks tulime mõttele, et miks mitte võtta pilti suuremalt ja, et ei pea olema lihtsalt kollaaž, vaid konkreetne ruumiline kujutis. Prügist maakera sümboliseerib inimese mõju kogu loodusele ja keskkonnale.

Meie kommentaarid: Tasa sorteerid, kaugele jõuad. Meie planeet ilma sorteerimiseta on kui üks suur prügikast ilma koristajata. Meie planeet, kui me ei sorteerime (vaata tööd). Segaolme on viimane peatus, mitte esimene valik. Maailmas on meie jaoks on vaid üks planeet ja seda tuleb hoida nagu oma silmatera. Julge sorteerija rind on rasvane.

Segaolme jätmed on:

Jätmed, mida ei saa materjalina uuesti ringlusesse võtta ega panna biojätmete, pakendi, paberi, klaasi või ohtlike jätmega segamini. **Näiteks:**

- määratud kohustuse kohused paberid
- näritud nätsud
- kasutatud salvrätikud
- katkised nõud
- hügieenisidemed
- tühjad pastapliiatsid ja katkised joonlauad

Ühesõnaga kõik, mis kuhugi mujale ei sobi

Pakendijäätmed

“PAKEND”

Teose mõtte ja sõnumi selgitus:

Meie töö eesmärk on näidata, kui oluline on prügi sorteerimine ja taaskasutus. Tänapäeval tekib väga palju jäätmeid ning inimesed ei mõtle alati sellele, kuhu prügi jõuab. Kui sorteerime õigesti saab paljusid materjale uuesti kasutada ja loodust säästa. Selle teemaga peab tegelema, sest puhas keskkond on tähtis nii inimestele kui ka loomadele. Meie idee tuli soovist muuta inimesed teadlikumaks. Inspiratsiooni saime loodusest ja igapäevaelust.

Kunstnike kommentaarid:

Tahame öelda, et isegi väikesed teod võivad palju muuta. Kui iga inimene sorteerib prügi õigesti, muutub maailm puhtamaks ja paremaks paigaks.

Selgitus, mida tohib sellesse jäätmeliiki sorteerida?

Pakendikonteinerisse võib panna puhtaid plast-, metalli- ja kartongpakendeid. Pakendid peavad olema **TÜHJAD JA PUHTAD**.

Näited:

- piimapakid
- jäätisekarbid
- kommipakid
- krõpsupakid

Õppematerjal on valminud Kuusalu Keskkooli rohetehnoloogia teadlikkuse suurendamise projekti "Saame kliimateadlikumaks ja tutvume rohetehnoloogiaga läbi jäätmeringluse, taastuvenergeetika ja loodustunnetuse parandamise" raames (2025-2026), mida on toetanud Eesti riik.

KLIIMAMINISTEERIUM